

ÎÂNE-İ HARBİYYE MADALYASI

Cevriye Artuk

Bu madalya, V. Mehmed Reşad'ın 1327-1336 (1909-1918) saltanatında ve Sadriâzam Mahmud Şevket Paşa sadaretinde çıkarılması düşünülen bir madalyadır. O zamanki Mâliyye Nezâreti Evrâk-ı Nakdiyye ve Matbû'a Müdüriyeti, 22 Cemâziyelâhir sene 331-16 Mayıs sene 329 tarih ve 1980 umûmî, 4 husûsî sayılı tezkiresiyle Sadârete şu yazıyı göndermiştir¹.

Mâliyye Nezâreti
Evrâk-ı Nakdiyye ve
Matbû'a Müdüriyeti
Kalemi
Numara
1980 Umumi
4 Husûsî

Huzûr-ı Sâmi-yi Cenâb-ı
Sadâretpenâhiyye

Hulâsa
İ'mâl olunacak İâne-i
Harbiyye Madâlyaları
hakkında

Ma'rûz-ı Çâker-i Keminelidir

İânât-ı Harbiyye i'ta' eden ve cemi'îânedede yararlık gösterenlere i'ta' olunmak üzere luzûm-i ihdâsı 16 Mart 329 tarihli ve yüz on sekiz numaralı tezkire-i sâmiyye-i cenâb-ı Sadâret-penâhilerinde emîr ve iş'ar buyurulan Madalya hakkında hazinece kaleme alınan nizâmnâme lâyihasiyle nümûnenin fotoğrafisi leffen takdîm kılınmağla manzûr-ı âlî buyurulmak üzere atabe-i Ülya-i cenâb-ı mülûkâneye

1 İstanbul, Başvekâlet Arşivi, Nişan ve Madalya Dosyası yazı örneği için bak vesika 1.

arz ve takdîmi vesâilinin istikmâli istirham olunur. Olbabda emr ü fermân hazret-i veliyy-ül-emr'indir.

22 Cemâziyelâhir sene 331 ve 16 Mayıs sene 329

Maliyye Nâzırı
Rif'at

Bu tezkire üzerine Bâb-ı âli Meclis-i Vükelâ (Bakanlar Kurulu)' da müzakere açılmış ve sonucunun Padişah'a arz olunmasına karar verilmişti².

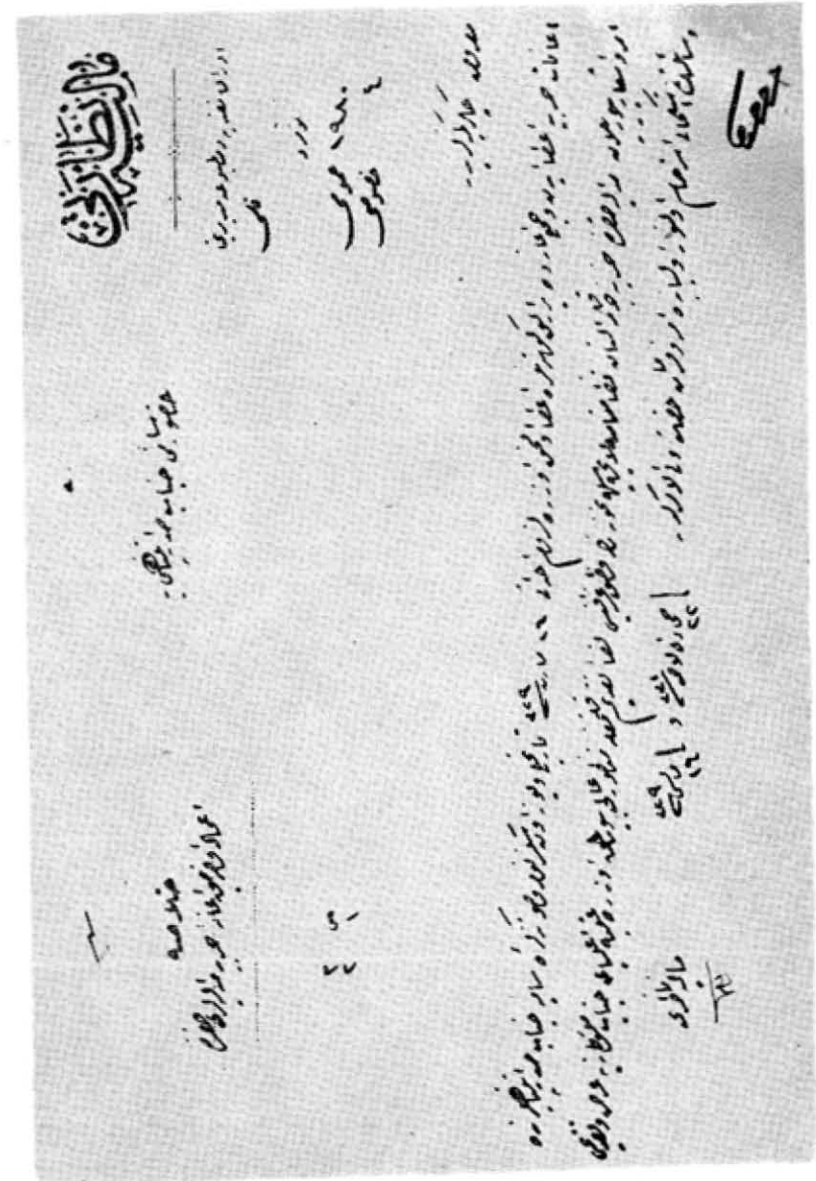
Bâb-ı âli
Meclis-i Mahsûs
632

Mâliyye Nezâretinin melfûflariyle Meclis-i âcizânemizde kırâat olunan tezkiresinde dermeyan olduğu veçhile iâne-i harbiyye i'ta' eden ve cemi'iâne de yararlık gösterenlere i'ta' olunmak üzere melfûr nümûne mücibince üç nevi' madalya ihdâsı ve bu babda tanzim ve irsâl olunan nizâmnâme lâyihasının mevki-i mer'iyyete vaz'ı bi't-tezekkür sâlifü'l-beyân tezkire ve nizâmnâme lâyihası mezkûr nümûne ile arz ve takdîm olunmağla kâtibe-i ahvâlde emr ü fermân hazret-i veliyy-ül-emr efendimizindir.

25 Cemâziyelâhir sene 331 19 Mayıs sene 329

Sadriâzam ve Harbiyye Nâzırı Mahmud Şevket	Şeyhülislâm Es'ad	Şûrâ-yı Devlet Reisi Said Paşa (Nâmizac)
Hariciyye Nâzırı Mehmed Said	Dahiliyye Nâzırı Adil	Bahriyye Nâzırı Mahmud Paşa (Bulunmadı)

² İstanbul, Başvekâlet Arşivi, Nişan ve Madalya Dosyası. Bu yazının sûreti için bak vesika 2.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
٦٤٤

Levha II

دنبه غفرتك سنه غفره بر صحنه مبارزه و فرشته و نامه نگار من در پناه دلچسپ و جبهه خار خیز هفتاد و پنج خانه به بارگه که در ترازو صدراش در روزه
سود. سوخته بود فریب سار اسفند و داریه تسلیم با اسلحه و نامه نگار من در فراسایه منور و حبه و صنوبر زکری العالیه زکریه و خفاش در کوه که در ترازو صدراش
و نصیر از قلعه قالیخواران در دیار محمد و در نامه نگار من کرد. (امور در انظار است) اما مشکلی

عبدالله
محمد علی

زینب الله
ص

فاطمه الله
ص

سوزنده بیخ
ص
نازج

سخن احمد
ص

سردار و عبدالله
ص

سازنده
ص

بمنه و قنده و ناز خندان
ص
اویضا

استاد محمد عبدالله
ص
شیدا
الله

خنده و زینب الله ناظران کبریا
ص
موصی

سازنده
ص
ص

C. ARTUK

Vesika 2

C. ARTUK

Resim 1.

Levha III

Adliyye Nâzırı İbrahim	Maliyye Nâzırı Rif'at	Ticaret ve Ziraat Nâzırı ve Nafi'a Nâzırı Vekili Celâl Bey
Evkaf-ı Hümâyün Nâzırı Hayri Bey (Bulunmadı)	Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Osman	Maarif Nâzırı Ahmed Şükrü

Bu durum üzerine, nihâyet Madalya Nizâmnamesi V. Mehmed Reşad'ın 27 Cemaziyelâhir Sene 1331 ve 21 Mayıs Sene 1329 Tarihli İrade-i Seniyyesiyle kabul edilmiş ve o zamanki Hükûmetin neşir organı olan Takvîm-i Vekayi'in 5 Receb Sene 1331 ve 28 Mayıs Sene 1329 Tarih ve 1448 Sayılı nüshasında neşr olunmuştu.

Madalya, tunç, gümüş ve altından olmak üzere 3 nevi' olarak çıkarılacaktı.

Madalyanın bir yüzünde, ortada ve bir dâire içinde, Sultan Reşad'ın tuğrası, biraz altında ise sene 1331 (١٣٣١) etrafında ise Hamiyyet (حمیت), Muâvenet (معاونت), İnsaniyyet (انسانیت) ve Balkan Muharebesi (بالقان محاربهسى) kelimeleri yazılmıştır.

Diğer yüzünün yukarı ve ortasında güneş ışınları içinde Paşahın Tuğrası, altında ise çeşitli madâlyalarda rastladığımız Osmanlı Arması bulunmaktadır (Resim 1).

21 Mayıs Sene 1329 da çıkarılan İâne-i Harbiye Madalyası Nizâmnamesi 8 Maddeden ibarettir. Nizamnamenin I. Maddesine göre Osmanlı Devleti hâl-i harpte bulunduğu zamanlarda, nakden ve mâlen iâne i'ta edenlere ve iâne toplanmasında hizmetleri geçenlere verilir.

3. Maddesine göre, Madalyaların zükürâ (erkeklerle) âit olanı iki tarafı beyaz, ortası yeşil kurdeleye ve nîsâ (kadınlara) mahsus olanı dahi aynı kurdeleden, fiyonga şeklinde bağlanmış olduğu hâlde, sinenin sol tarafına ta'lik edilecektir.

4. Maddesine göre, 10 Osmanlı altınından 50 altına kadar iâne verenlere tunç, 51 altından 100 altına kadar verenlere gümüş, 101 altın ve daha ziyade iâne verenlere altın madalya verilecektir. Bun-

dan başka bu yolda hizmetleri dokunan kimselere de hizmet derecelerine göre madalyanın tensib olunacak nev'inden verilecektir.

5. Maddesine göre, bu Madalya her ne kadar Osmanlı tab'asına veriliyorsa da yabancı tab'adan îâneye iştirâk edenlere dahi yukarıdaki maddeye göre Madalya verilebilir.

6. Maddesine göre, Madalyaya nâil olanların isimleri Takvim-i Vekayi'de resmen i'lân edilecektir.

7. Maddesine göre, Madalya hâmillерinin vefatiyle Madalya erkek evlâda, olmadığı takdirde kız evlâda intikal eder ve bu varisler her hangi bir izne tâbi' olmadan bu Madalyaları takmağa selâhiyetdardırlar³.

Maalesef bu Madalyanın, bilinmeyen bir sebepten dolayı, i'mal edilmesinden vaz geçmiştir.

3 Düstur Tertib-i sani, Dersaadet 1332, Cild 5, s. 511, Meskûkât-ı Şâhâne İdaresi, Darphâne-i Âmire 1337 Sene-i Maliyesi Raporu, Dersaadet 1921, s. 222.